

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่ม Baby Boomer ในชุมชนเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่ม Baby Boomer ในชุมชนเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ ทำการเก็บข้อมูลแบบอาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้แบบสอบถามจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 50 - 68 ปี ในพื้นที่อำเภอเมือง สารภี สันกำแพง สันทราย และดอยสะเก็ด จำนวน 583 ตัวอย่าง ในการวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตนี้เป็นการวัดจาก 3 องค์ประกอบ คือ กิจกรรม (Activities : A) ความสนใจ (Interest : I) และความคิดเห็น (Opinions : O) โดยใช้ Thurstone's Scale 11 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการวิเคราะห์ปัจจัยหรือการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) และการวิเคราะห์จัดกลุ่ม (Cluster Analysis)

สรุปผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อยู่ในเขตอำเภอดอยสะเก็ดร้อยละ 31.22 สันกำแพงร้อยละ 28.99 เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.48 และเพศชายร้อยละ 43.52 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ร้อยละ 28.10 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 24.65 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เป็นเจ้าของกิจการร้อยละ 29.39 รองลงมาเป็นพนักงานเอกชน ร้อยละ 25.91

จากผลการศึกษาพบว่าลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่ม Baby Boomer ในชุมชนเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้กลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยแยกจัดตามลักษณะกลุ่มองค์ประกอบด้านการทำกิจกรรมได้ 9 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มชอบกิจกรรมนอกบ้านสนใจเทคโนโลยี

กลุ่มที่ 2 คือ รักสุขภาพ

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้นำชุมชนใจบุญ

กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มสมาชิกนิยม

กลุ่มที่ 5 คือ กลุ่มผู้งาน

กลุ่มที่ 6 คือ กลุ่มบันเทิงเริงรมย์

กลุ่มที่ 7 คือ กลุ่มนักกิจกรรม

กลุ่มที่ 8 คือ กลุ่มอนุรักษ์นิยม

กลุ่มที่ 9 คือ กลุ่มเวลาว่างเพื่อตนและเพื่อน

กลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยแยกจัดตามลักษณะกลุ่มองค์ประกอบด้านความสนใจได้ 6 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มคนดีสนใจครอบครัว

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มไฮโซสนใจเทคโนโลยีและแฟชั่น

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มสนใจความสำเร็จและความร่ำรวย

กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มสนใจสังคม

กลุ่มที่ 5 คือ กลุ่มสนใจตนเอง

กลุ่มที่ 6 คือ กลุ่มพ่อบ้านแม่

กลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยแยกจัดตามลักษณะกลุ่มองค์ประกอบด้านความคิดเห็นได้ 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มใส่ใจธุรกิจและประเทศ

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มสนใจการเมืองและสังคม

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มสาวก IT ใส่ใจสินค้า

กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มรักวัฒนธรรมไทยสนใจอนาคต

กลุ่มที่ 5 คือ กลุ่มติดตามเศรษฐกิจ

สำหรับการแบ่งกลุ่มประชาชนกลุ่ม Baby Boomer ในชุมชนเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ ตามรูปแบบการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ได้จำนวน 20 กลุ่ม (จากการวิเคราะห์ด้านกิจกรรม 9 กลุ่ม ด้านความสนใจ 6 กลุ่ม และด้านความคิดเห็น 5 กลุ่ม) มาวิเคราะห์ด้วยวิธีจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ตามลักษณะที่คล้ายกัน ผลการศึกษาพบว่าสามารถจัดกลุ่มได้ 4 กลุ่ม โดยมีลักษณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสุขภาพดี มีความเป็นผู้ร่ำรวย สนใจเทคโนโลยี

เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของประชากร มีจำนวนร้อยละ 29.8 โดยส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และมีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 17.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมา มีอาชีพอิสระ และเป็นแม่บ้านพ่อบ้าน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ 17.9 ตามลำดับ

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต แยกตาม AIOs ได้ดังนี้

ในด้านกิจกรรม (Activities : A) กลุ่มนี้ให้ความสำคัญมากที่สุดกับกิจกรรมด้านกีฬา งานอดิเรก รองลงมาคือกิจกรรมในชุมชน กิจกรรมวันหยุดพักผ่อน กิจกรรมบันเทิง การทำงาน การซื้อสินค้า การเป็นสมาชิกสโมสร และการทำกิจกรรมทางสังคม ตามลำดับ

ในด้านความสนใจ (Interests : I) กลุ่มนี้ให้ความสนใจมากที่สุดในด้านการทำกิจกรรมในชุมชน อาหาร สื่อ แฟชั่น ความสำเร็จ และงานอาชีพ ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็น (Opinions : O) กลุ่มนี้เห็นด้วยมากที่สุดในด้านเกี่ยวกับสังคมและการศึกษา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มไม่สนใจอะไรเลย

เป็นกลุ่มที่เล็กที่สุดของประชากร มีจำนวนร้อยละ 22.9 โดยส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และมีรายได้ระหว่าง 30,001 -

40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.2 เท่ากัน ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 24.4 รองลงมา มีอาชีพอิสระ และเป็นเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 21.4 และ 19.8 ตามลำดับ

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต แยกตาม AIOs ได้ดังนี้

ในด้านกิจกรรม (Activities : A) กลุ่มนี้ให้ความสำคัญเล็กน้อยกับกิจกรรมด้านการเป็นสมาชิก สโมสร แต่คนกลุ่มนี้ไม่ชอบกิจกรรมทางสังคมมากที่สุด รองลงมาคือไม่ชอบกิจกรรมการทำงาน และการซื้อสินค้า

ในด้านความสนใจ (Interests : I)) กลุ่มนี้ให้ความสนใจเล็กน้อยในด้านอาหาร สื่อบันเทิง และแฟชั่น แต่คนกลุ่มนี้ไม่ให้ความสนใจมากที่สุดในด้านครอบครัว รองลงมาคือไม่ให้ความสนใจเรื่องบ้าน งานอาชีพ ความสำเร็จ และกิจกรรมในชุมชน ตามลำดับ

ในด้านความคิดเห็น (Opinions : O) กลุ่มนี้ไม่เห็นด้วยมากที่สุดในด้านการทำธุรกิจ รองลงมาไม่เห็นด้วยในด้านการเมือง ตนเอง สังคม และวัฒนธรรม ตามลำดับ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มไม่สนใจเทคโนโลยีและกิจกรรมนอกบ้าน

มีจำนวนร้อยละ 23.7 โดยส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท และ ไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 23.0 และ 14.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมา เป็นแม่บ้านพ่อบ้าน และ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ 25.6 ตามลำดับ

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต แยกตาม AIOs ได้ดังนี้

ในด้านกิจกรรม (Activities : A) กลุ่มนี้ให้ความสำคัญเล็กน้อยในด้านกิจกรรมทางสังคม คนกลุ่มนี้ไม่ให้ความสนใจมากที่สุดในด้านการทำกิจกรรมวันหยุดพักผ่อน รองลงมาไม่ให้ความสนใจในด้านงานอดิเรก กิจกรรมบันเทิง การซื้อสินค้า กีฬา กิจกรรมทางสังคม และสมาชิกสโมสร ตามลำดับ

ในด้านความสนใจ (Interests : I)) กลุ่มนี้ให้ความสนใจเล็กน้อยในด้านครอบครัว บ้าน และงานอาชีพ แต่ไม่ให้ความสนใจมากที่สุดในด้านอาหาร รองลงมาคือไม่ให้ความสนใจในด้านสื่อบันเทิง และแฟชั่น

ในด้านความคิดเห็น (Opinions : O) กลุ่มนี้เห็นด้วยเล็กน้อยในด้านการทำธุรกิจ การศึกษา การเมือง สังคม และตนเอง แต่คนกลุ่มนี้ไม่เห็นด้วยมากที่สุดในด้านสินค้า

กลุ่มที่ 4 กลุ่มไม่สนใจการเป็นสมาชิกแต่ใส่ใจสังคมและการเมือง

มีจำนวนร้อยละ 23.6 โดยส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และ มีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.5 และ 16.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาเป็นเจ้าของกิจการ และ เป็นแม่บ้านพ่อบ้าน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และ 12.9 ตามลำดับ

ลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต แยกตาม AIOs ได้ดังนี้

ในด้านกิจกรรม (Activities : A) กลุ่มนี้ให้ความสำคัญในด้านกิจกรรมการซื้อสินค้า แต่กิจกรรมที่กลุ่มนี้ไม่ชอบมากที่สุดคือการทำกิจกรรมในชุมชน และ การเป็นสมาชิกสโมสร

ในด้านความสนใจ (Interests : I) กลุ่มนี้ให้ความสนใจในด้านครอบครัว บ้าน งานอาชีพ แฟชั่น และอาหาร แต่คนกลุ่มนี้ไม่สนใจในด้านกิจกรรมในชุมชน

ในด้านความคิดเห็น (Opinions : O) กลุ่มนี้เห็นด้วยในด้านที่เกี่ยวกับสังคม การเมือง ตนเอง และธุรกิจ รองลงมาเห็นด้วยในด้านการศึกษา และสินค้า

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่ม Baby Boomer ในชุมชนเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ในด้านกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น สามารถจัดกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มนี้ได้ 4 กลุ่ม สามารถอภิปรายผลแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสุขภาพดี มีความเป็นผู้นำ สนใจเทคโนโลยี

เป็นกลุ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ให้ความสำคัญมากที่สุดในด้านสุขภาพ ต้องการให้ตนเองแข็งแรง จึงมีการออกกำลังกายทั้งในร่มและกลางแจ้ง ซึ่งสุชา จันท์ธรม (2540) พบว่าการออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอทำให้การหมุนเวียนของออกซิเจนไปสู่สมองดีขึ้น ทำให้สุขภาพจิตและสมองดีขึ้นด้วย เช่นเดียวกับ อำนวย เจริญศิลป์ (2548) และ สนธยา สีละมาต (2557) ที่กล่าวว่า การออกกำลังกายทำให้จิตใจสบาย หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น สามารถเข้าสังคมได้ดีขึ้น จึงทำให้คนในกลุ่มนี้มองตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวในด้านบวกมากกว่ากลุ่มอื่นๆ กลุ่มนี้มีรูปแบบการดำเนินชีวิตคล้ายกลุ่มหัวก้าวหน้าของเพียงขวัญ พลอาจ และเจิมขวัญ รัชชुकานติ (2554) ที่ชอบออกกำลังกาย เล่นกีฬา ดูแลรักษาสุขภาพตนเอง จากความสามารถในการเข้าสังคมจึงทำให้คนกลุ่มนี้พร้อมที่จะเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม นอกจากนี้กลุ่มนี้ยังมีลักษณะคล้ายกลุ่มห่วงใยดูแล (ในงานวิจัยชิ้นเดียวกัน) ที่สนใจเลือกใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ใฝ่หาประสบการณ์ เช่นเดียวกับ Hoyer และ Macinnis (2001) ที่พบว่า ผู้สูงอายุในอเมริกา (อายุ 50 – 64 ปี) มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง และมีเวลาว่างในการเล่นอินเทอร์เน็ตค่อนข้างมาก คนกลุ่มนี้ทำงานหนักเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จและร่ำรวยเช่นเดียวกับกลุ่มมองหาความสมดุล (Looking for Balance) ของ Dick Chay (2005) คนในกลุ่มสุขภาพมาก่อนนี้ชอบการท่องเที่ยว เดินดูสินค้าตามห้าง ทานอาหารนอกบ้าน รักเสียงเพลง ดนตรี ภาพยนตร์ ชอบเรียนรู้ งานรื่นเริง การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ พบปะพูดคุยกับคนทั่วไป รักษาภาพลักษณ์ของตนเองให้ดูดีเหมาะสมกับวัย ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีกิจกรรม (Activity Theory) ที่กล่าวว่าผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมปฏิบัติอยู่เสมอๆ จะทำให้มีความพึงพอใจในชีวิตและปรับตัวได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่ปราศจากกิจกรรมหรือภาระกิจหน้าที่ใดๆ มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง (Self-image) ด้านบวก

กลุ่มที่ 2 กลุ่มไม่สนใจอะไรเลย

รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ไม่ให้ความสนใจมากที่สุดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว สุรกุล เจนอบรม (2535) ได้อธิบายว่า เดิมผู้สูงอายุจะมีความคิดเกี่ยวกับครอบครัวในทางบวก แต่เนื่องจากในปัจจุบัน ครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไป ไม่ยอมรับความสูงอายุมากขึ้น ดังเช่นงานวิจัยของ Kalish และ Reynolds (อ้างในสุรกุล เจนอบรม, 2535 น.29) สนับสนุนแนวคิดที่ว่าผู้สูงอายุได้รับการมองว่าอยู่ในฐานะต่ำกว่าคนอื่น ๆ เช่นกรณีของเด็กเล็กมองผู้สูงอายุว่าเป็นผู้ไม่มีเมตตากรุณา ใจดี ซื่อหาญ ไร้ไหว ในขณะที่ยังมองผู้สูงอายุในทางลบ เพราะมีทัศนคติของสังคมเข้ามาผสมอยู่ด้วย ทำให้วัยรุ่นมองผู้สูงอายุว่าขี้หลงขี้ลืม จุกจิก ขี้บ่น คุยแต่เรื่องความหลัง นำรำคาญ จึงอาจเป็นเหตุผลให้คนกลุ่มนี้เกิดความรู้สึกด้านลบกับครอบครัว กลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกลุ่มมองโลกในแง่ร้ายของเพียงขวัญ พลอาจ และเจิมขวัญ รัชชชานติ (2554)

กลุ่มที่ 3 กลุ่มไม่สนใจเทคโนโลยีและกิจกรรมนอกบ้าน

รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ไม่ชอบมากที่สุดคือการออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน อาหารบุฟเฟต์ การท่องเที่ยว แพชั่น การเดินตามห้าง ตลอดจนการใช้เครื่องมือสื่อสารหรือคอมพิวเตอร์เพื่อความบันเทิง กลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายกลุ่มอนุรักษ์นิยมของเพียงขวัญ พลอาจ และเจิมขวัญ รัชชชานติ (2554) ที่ไม่ชอบสิ่งแปลกใหม่ มีค่านิยมแบบโบราณ ค่อนข้างอนุรักษ์นิยม และเช่นเดียวกับกลุ่มวิตกกังวล ของ Dick Chay (2005) ที่ไม่สนใจการใช้สินค้าประเภทเทคโนโลยี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มไม่สนใจการเป็นสมาชิกแต่ใส่ใจสังคมและการเมือง

รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้พบว่า กิจกรรมที่ไม่ชอบมากที่สุดคือการให้คำแนะนำปรึกษากับคนในชุมชน การเป็นแกนนำในการทำกิจกรรม การดูแลทำความสะอาดชุมชน ตลอดจนการร่วมงานบุญของวัด สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีการแยกตัวเอง (Disengagement Theory) ที่กล่าวว่าเป็นเรื่องธรรมดาและหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ผู้สูงอายุจะลดกิจกรรมของตนเองและบทบาททางสังคม ผู้สูงอายุพยายามหลีกเลี่ยงหนีจากความกดดันและความตึงเครียดโดยการถอนตัวออกจากสังคม ซึ่งเป็นผลจากการที่รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถลดลง การที่ผู้สูงอายุไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและบทบาททางสังคมนั้นเป็นการถอนสภาพและบทบาทของตนเองให้แก่หนุ่มสาวหรือคนที่จะมีบทบาทหน้าที่ได้ดีกว่า ทั้งนี้เพราะความต้องการสูงสุดของสังคมคือต้องการทักษะและแรงงานใหม่มากกว่าการได้จากผู้สูงอายุจึงอาจเป็นสาเหตุให้ผู้สูงอายุเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งบุษยมาส สิ้นสุประมา (2538) กล่าวว่า ความเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานที่สังคมนับไว้ ลักษณะดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อสังคม คนในกลุ่มไม่เอาชุมชนนี้เห็นด้วยว่านักการเมืองที่ดีต้องมีคุณธรรมและเสียสละเพื่อพัฒนาประเทศ อยากให้สังคมไทยปลอดออบายมุข การเมืองเป็นเรื่องของทุกคนในประเทศ ไม่อยากให้คนไทยแตกแยกกันเพราะการเมือง รักความยุติธรรม และคิดว่าสังคมไทยเสื่อมลงเพราะความเห็นแก่ตัว เหมือนการศึกษาทัศนคติทางการเมืองของ Norval Glenn (1974) ที่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง กล่าวคือเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุอื่นในหมู่ประชากรทั้งหมด ผู้สูงอายุมีทัศนคติที่เป็นอนุรักษ์นิยมมากกว่า

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

การวิจัยครั้งนี้สามารถค้นพบรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่ม Baby Boomer ในชุมชนเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ว่าแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มสุขภาพมาก่อน กลุ่มไม่รักครอบครัว กลุ่มมัธยัสถ์ไม่ชอบเทคโนโลยี และกลุ่มไม่เอาชุมชน จะเห็นได้ว่าขนาดของตลาดในแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกันและมีรายได้ต่อเดือนไม่แตกต่างกันมาก ดังนั้นผู้ประกอบการสามารถเลือกตลาดใดก็ได้ที่ตนเองมีความถนัด และมีทรัพยากรที่สอดคล้องกับกลุ่มนั้นๆ โดยมีข้อเสนอแนะของโอกาสของสินค้าที่จะเสนอเข้าสู่ตลาดแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มสุขภาพดี มีความเป็นผู้ใหญ่ สนใจเทคโนโลยี เป็นโอกาสของสินค้าและบริการเพื่อสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นด้านกีฬา สินค้าที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมทั้งในร่มและกลางแจ้ง อาหารเสริม อาหารเพื่อสุขภาพ ธุรกิจโรงพยาบาล และแพชั่น

กลุ่มไม่สนใจอะไรเลย เป็นโอกาสของบริการต่างๆ ที่เน้นการเป็นสมาชิก เช่น สมาคม สโมสร ตลอดจนร้านอาหารที่มีคุณภาพและบรรยากาศดี สินค้าประเภทเทคโนโลยี และแพชั่น

กลุ่มไม่สนใจเทคโนโลยีและกิจกรรมนอกบ้าน เป็นโอกาสของสินค้าและบริการเกี่ยวกับปัจจัยสี่ที่มีคุณภาพ ราคาไม่แพง สินค้าและบริการที่จะเข้าสู่ตลาดนี้ไม่ควรผูกโยงกับเทคโนโลยี

กลุ่มไม่สนใจการเป็นสมาชิกแต่ใส่ใจสังคมและการเมือง เป็นโอกาสของสินค้าที่แสดงความเป็นตัวตนของผู้ใช้สูง มีส่วนของเทคโนโลยีเข้ามาประกอบก่อให้เกิดความสะดวกสบายในการใช้ชีวิต จึงเหมาะกับการสินค้าที่ขายทาง on line ตลอดจนสินค้าที่มีบริการส่งถึงที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยสามารถขยายกลุ่มตัวอย่างให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องการทำตลาด นอกจากนี้ การหารูปแบบการดำเนินชีวิตนอกจากใช้การวัดแบบ AIOs แล้ว ยังมีเทคนิคอื่นที่สามารถใช้ได้ เช่น การวัดแบบ VAL (Value and Lifestyles) ซึ่งให้ความสำคัญในด้านทัศนคติและค่านิยมที่ค่อนข้างคงที่ของบุคคล เป็นต้น